

INFORMATOR DLA PACJENTA

Badanie rentgenodiagnostyczne (RTG)

Badanie rentgenodiagnostyczne to nieinwazyjne badanie diagnostyczne polegające na wykorzystaniu promieniowania rentgenowskiego. Powszechnie stosowana diagnostyka RTG służy do oceny kości, narządów klatki piersiowej, jamy brzusznej pod kątem kamicy moczowej czy cieniującego ciała obcego oraz niedrożności przewodu pokarmowego.

Drugi rodzaj badań rentgenowskich to badania z użyciem środków kontrastujących podawanych doustnie, dożylnie lub przetok. Podanie doustne środków kontrastujących pozwala ocenić przełyk, żołądek, dwunastnicę oraz pasaż przez jelita. Dożylnie podanie środka kontrastującego (jodowego) służy do oceny układu moczowego (urografia). Aby zbadać pęcherz moczowy i cewkę jodowy środek kontrastujący podajemy do tych narządów.

Przed przeprowadzeniem badania, pacjent, przy udziale personelu medycznego, wyraża zgodę na jego realizację w formie pisemnej.

Osoby małoletnie stawiają się na badanie w towarzystwie opiekuna prawnego lub osoby przez niego upoważnionej.

Przygotowanie pacjenta do badania RTG:

W dniu badania pacjent pojawia się z aktualnym skierowaniem od lekarza, dowodem osobistym (dokumentem ze zdjęciem) oraz poprzednią dokumentacją.

Kobieta oświadcza na piśmie, że nie jest w ciąży.

W przypadku rutynowych badań RTG zaleca się, aby kobieta w wieku rozrodczym wykonała je w pierwszych 10 dniach po miesiączce.

Na badanie należy zgłosić się w wygodnym ubraniu, unikać metalowych dodatków, takich jak np. zamki, guziki, klamry, agrałki.

Do większości wykonywanych badań nie wymaga się od pacjenta specjalnego przygotowania z wyjątkami:

Badanie RTG jamy brzusznej, kręgosłupa lędźwiowego i krzyżowego:

- W dniu poprzedzającym badanie: stosować dietę lekkostrawną, bez pokarmów wzdymających (np. rośliny strączkowe, produkty pełnoziarniste i tłuste potrawy); nie spożywać napojów gazowanych i mlecznych (jogurty, kefiry itp.)
- Zażyć lek zmniejszający wzdęcia np. Espumisan (dawkowanie według ulotki)
- W dniu badania: zażyć lek zmniejszający wzdęcia np. Espumisan (dawkowanie według ulotki)
- Stosować dietę lekkostrawną, bez pokarmów wzdymających (np. rośliny strączkowe, produkty pełnoziarniste i tłuste potrawy); nie spożywać napojów gazowanych i mlecznych (jogurty, kefiry itp.)
- Zaleca się pozostać na czczo od 4 do 6 godzin przed badaniem
- Nie należy palić tytoniu ani żuć gumy

Badanie RTG górnego odcinka przewodu pokarmowego:

- Zaleca się pozostać na czczo minimum 6 godzin przed badaniem
- W przypadku badaniu u dzieci w wieku do 12 miesięcy wystarczy, aby przerwa od ostatniego posiłku wynosiła 3 godziny
- Nie należy palić tytoniu ani żuć gumy

Badania RTG jelita grubego

- W dniu poprzedzającym badanie: stosować dietę płynną oraz pozostać bez kolacji
- Od godz. 16-tej do wieczora wypić preparat Fortrans lub inny środek przeczyszczający (dawkowanie według ulotki)
- W dniu badania: pozostać na czczo
- W przypadku problemów z wypróżnieniem należy dokładnie oczyścić jelita poprzez wykonanie rano w domu doodbytniczej wlewki – enema

Urografia: Badanie wykonywane w celu oceny nerek oraz układu moczowego

- W dniu poprzedzającym badanie: stosować dietę lekkostrawną
- Wieczorem zastosować czopek przeczyszczający
- W dniu badania: pozostać na czczo
- Rano zastosować czopek Bisakodyl lub wlewkę enema

Pacjenci ambulatoryjni przed urografią muszą wykonać badanie poziomu kreatyniny (GFR – wynik ważny 3 miesiące). W przypadku gdy poziom GFR jest niższy niż 30ml/min/1,73m² badanie nie będzie wykonane (cecha niewydolności nerek)

U pacjentów hospitalizowanych wynik GFR jest ważny 7 dni

Przeciwwskazania do wykonania badania rentgenodiagnostycznego:

Nie istnieje bezwzględne przeciwwskazanie przed wykonaniem badania RTG. Względny przeciwwskazaniem jest ciąża. Promieniowanie rentgenowskie niesie za sobą ryzyko uszkodzenia płodu.

Przeciwwskazania do wykonania badania rentgenodiagnostycznego z podaniem środka kontrastowego:

- Jawną nadczynność tarczycy
- Uczulenie na środki kontrastujące – *w przypadku reakcji anafilaktycznej na środek kontrastowy w przeszłości zaleca się wykonanie testów alergicznych wskazujących bezpieczny dla danego pacjenta środek kontrastowy*
- Niska wartość filtracji kłębkowej (GFR)
- Brak zgody na podanie kontrastu
- Pacjent niewspółpracujący (nie wykonuje poleceń personelu w trakcie badania)

Zdarzenia niepożądane:

Dawka promieniowania, która pacjent otrzymuje w trakcie badań diagnostycznych jest minimalna i ściśle nadzorowana, nie powoduje skutków deterministycznych. Sama procedura trwa bardzo krótko. Przy użyciu jodowych środków kontrastujących mogą pojawić się takie skutki uboczne jak: mdłości, wymioty, uczucie ciepła, reakcja anafilaktyczna.